

سرمقاله

نقش داروخانه در چرخه دارو

کالاهائی که در يك جامعه عرضه میشوند می گردند. هدف از عرضه هر کالائی در جامعه عمدتاً به دو گروه ساخت داخلی و وارداتی تقسیم بدون توجه به اینکه وابسته به چه گروهی باشد،

رازی / سال سوم / شماره ۶ / تیر ۷۱ / صفحه ۳

اینستکه براساس استانداردهای مترتب بر آن کالا، تولید یا وارد شده و برطبق فاکتورهای مشخصی که از کالائی به کالای دیگر قطعاً تفاوت دارد، عادلانه بدست مصرف کننده واقعی یعنی عامه مردم برسد.

اینکه می گوئیم بر هر کالائی قوانین خاصی مترتب بوده و برخورد با آن مستلزم شناخت دقیق جایگاه آن کالا در جامعه است، سخنی به گراف نگفته ایم.

بطور مثال وقتی صحبت از کالاهائی از قبیل برنج یا پنیر در جامعه میشود، مسائلی در ذهن انسان تداعی میگردد که قطعاً با مسائلی که در موقع بررسی کالائی مثل آهن یا اتومبیل در فکر فرد نقش می بندد صد در صد تفاوت داشته و باز گو کننده مقوله های جدا از هم این کالاها در جامعه است.

با این همه، تمامی کالاها در يك جامعه از هر نوع و جنسی که باشند در زنجیره ای شامل تولید، واردات، توزیع و عرضه به مصرف کننده قرار دارند که می توان این زنجیره را چرخه آن کالا در جامعه نامید.

دارو به عنوان کالائی استراتژیک و مقوله ای که بعد از ارزاق عمومی عمده ترین نیاز انسان را در جامعه تشکیل میدهد از این قاعده مستثنی نبوده و چرخه آن زمانی به درستی در حرکت است که حلقه های زنجیره اش با آهنگی همگون با یکدیگر در چرخش باشند.

اصولاً هر زنجیره ای زمانی کامل است که آهنگ هر حلقه آن هماهنگ با دیگر حلقه باشد، و در این راستا چرخه دارو یعنی تولید،

واردات، توزیع و عرضه آن اگر باریتمی موزون و هم جهت با یکدیگر در حرکت باشند، سلامت این کالای حیاتی و استراتژیک را در جامعه تضمین می کند.

بطور مثال چنانچه تولید دارو بموقع و طبق برنامه از قبل تعیین شده انجام گیرد، ولی وارداتش هماهنگ با آن نباشد، قطعاً نارسائی وجود خواهد داشت. همچنین اگر تولید و واردات هماهنگ با یکدیگر پیش روند، ولی توزیع درست صورت نگیرد، و یا عرضه دارو دچار اختلال باشد، باز چرخه دچار مشکل گردیده و زنجیره ناقص خواهد شد.

دارو خانه بعنوان حلقه ای از این زنجیره و رکنی مهم از ارکان چرخه دارو در جامعه مطرح میباشد. همانگونه که می دانیم قشر نسبتاً وسیعی از داروسازان جذب دارو خانه شده و در این سنگر به خدمتگزاری مشغول هستند. داروسازان شاغل در دارو خانه بحق یکی از زحمتکش ترین اقشار جامعه هستند که بایستی به آنها توجهی خاص مبذول گردد. این نکته امروز کاملاً مشخص است که هر گونه اشکالی در چرخه دارو مستقیماً روی دارو خانه تأثیر گذاشته و بیشترین چوب نارسائی دارو را داروسازان شاغل در دارو خانه، و بعبارت بهتر دارو خانه می خورد. اگر کمبود دارو وجود دارد، مستقیماً به دارو خانه منتقل میشود. چنانچه اگر ساخت دارو دچار اشکال است و یا بسته بندی دارو مناسب نیست و یا کلاً هر اشکالی در سیستم داروئی وجود دارد اولین سربلای آن دارو خانه و شاغلین در آن هستند. لذا بموازات توجهی که

به تولید، واردات و توزیع میشود، بایستی به همان میزان به داروخانه نیز توجه گردد، چرا که اگر تمامی برنامه‌ریزی‌ها برای حلقه‌های زنجیره دارو در جامعه بموقع و بدرستی انجام پذیرد ولی دارو در داروخانه طبق روالی صحیح بدست مصرف کننده نرسد در واقع بدست خود، برنامه‌ریزیها را مختل کرده‌ایم.

داروخانه در عین اینکه يك محیط درمانی است و قوانین خاصی بر آن مترتب است، ولی در هر حال يك واحد تجاری است که بایستی بیلان کاری آن تعادلی مناسب داشته و سودآوری مطلوبی در مقایسه با سرمایه گذاری انجام شده عایدش شود.

اینکه در هر حرفه و شغلی افراد نابابی وجود دارند که چهره آن حرفه را کریه و زشت می‌نمایند جای بحث ندارد، و باز در اینکه داروخانه بعنوان يك واحد تجاری و در عین حال درمانی از این قاعده مستثنی نیست جای شك نیست، ولی نکته مهم اینستکه در طول مدت پیاده شدن طرح ژنریک در ایران اسلامی، داروخانه به نسبت سایر حلقه‌های زنجیره دارو بیشتر مورد بی‌مهری قرار گرفته و کمتر به آن توجه شده است.

امروزه اقتصاد داروخانه به لحاظ اینکه قیمت دارو با روند تورم مورد قبول جامعه حرکت نکرده و از طرفی سایر هزینه‌های آن با تورم غیر قابل قبول جامعه رشد کرده است، اقتصادی بیمار است که چنانچه برای درمان آن فکری نشود، خوبان این حرفه دلسرد شده و رفته رفته به سوی کارهای دیگر کشیده میشوند

و منحرفان آن مانند منحرفین سایر حرفه‌ها راه بیراهه و خلاف را ادامه میدهند که در هر دو حالت دود آن به چشم نظام داروئی و مصرف کننده دارو یعنی بیمار می‌رود.

در اینجا بایستی این هشدار را به تمامی دست‌اندرکاران سیستم داروئی بدهیم که اگر کارخانه را تقویت می‌کنیم تا بموقع دارو تولید کند، و وارد کننده را حمایت می‌نمائیم تا بموقع دارو را وارد کند، و توزیع کنندگان دارو را هشدار می‌دهیم تا دارو را سروقت به داروخانه‌ها و مراکز درمانی برسانند، بایستی دستی هم از سر نوازش بر سر داروخانه‌ها و داروسازان شاغل در آن داشته باشیم تا زنجیره دارو، تضمین شده و به سلامت بدست مصرف کننده برسد.

از سوی دیگر این انتظار را هم از داروسازان زحمتکش شاغل در داروخانه داریم که مراقب روند صحیح اقتصاد داروخانه بوده و تمامی سعی خویش را بکار برند تا دارو از کانالی سالم بدست بیماران برسد و از انحراف و هرز رفتن دارو به مجراهای ناصحیح که متأسفانه از برخی داروخانه‌ها دیده میشود جلوگیری گردد.

در خاتمه امیدواریم که دست‌اندرکاران نظام داروئی کشور عنایت بیشتری به اقتصاد بیمارگونه داروخانه‌ها داشته باشند تا داروسازان شاغل در این حرفه با دلگرمی بیشتری به خدمتگزاری بیماران دردمند پرداخته و این حلقه از زنجیره دارو را نیز آهنگی هماهنگ با دیگر حلقه‌ها بخشند.

دکتر فریدون سیامک‌نژاد